

Styret i Sparebanken Møre
Postboks 121
6001 ÅLESUND

VÅR REFERANSE
15/10473

DERES REFERANSE

DATO
11.12.2018

Endelige merknader - IRB tilsyn

Finanstilsynet gjennomførte 10. januar 2018 stedlig tilsyn i Sparebanken Møre. Tilsynet var en del av den løpende oppfølgingen av bankens bruk av interne modeller for beregning av kapitalkrav for kredittrisiko (IRB).

Til grunn for disse merknadene ligger Finanstilsynets foreløpige rapport datert 8. juni 2018 og styrets kommentarer i brev datert 27. august 2018.

Finanstilsynet har følgende merknader etter det stedlige tilsynet:

Oppfølgingspunkter fra tidligere IRB-tilsyn

I de foreløpige merknadene påpekte Finanstilsynet at banken klassifiserer en svært høy andel av engasjementer i de beste risikoklassene. Konsentrasjonen har vært påpekt ved tidligere tilsyn og har økt over tid. Styret vurderer at dette er resultat av bedret risikostyring. Det fremgår av styrets svar at kunder med høy PD i liten grad innvilges lån. Finanstilsynet fastholder at den høye konsentrasjonen i de beste risikoklassene ikke bare kan forklares med lav risiko. Tiltak for å redusere risikoen basert på estimater fra modellene vil avhenge av hvilke risikokjennetegn den enkelte modellen vektlegger. Effekten av slike tiltak vil typisk overestimeres siden modellen ikke er eksakt.

Finanstilsynet har stilt spørsmål ved modellenes forklaringskraft på lang sikt. Styret viser i sitt svar til analyser av variablene som inngår i modellene og vurderer at det ikke er grunnlag for å konkludere med at forklaringskraften er mindre på lengre sikt. I arbeidet med nye modeller vil banken vurdere endringer som øker den langsiktige forklaringskraften i modellene. Finanstilsynet registrerer at det fremgår av analysen at variabler som er basert på kundens betalingsadferd har høyest forklaringskraft på kort sikt (opp til ett år), men mindre på lengre sikt (fra ett år og lengre) og fastholder at det er usikkerhet knyttet til modellenes langsiktige forklaringskraft.

Finanstilsynet vurderer at ovennevnte svakheter kan tilsi behov for økte sikkerhetsmarginer. Finanstilsynet registrerer at banken vil søke om nye modeller i 2019 og 2020, og legger til grunn at banken gjennomfører en grundig vurdering av modellenes langsiktige forklaringskraft, kalibreringsnivå og behov for sikkerhetsmarginer. Banken bes oversende tidsplan for modellutviklingen innen 15.01.2019.

Validering

I de foreløpige merknadene påpekte Finanstilsynet flere svakheter ved bankens valideringsarbeid. Valideringsrapporten inneholder lite vurderinger av resultater av valideringstestene. Finanstilsynet fremhevet manglende vurderinger av modellenes langsiktige forklaringskraft, den økte konsentrasjonen i de beste risikoklassene og utvikling i risikoparametere over tid. Rapporten drøfter i liten grad usikkerheten i estimatene som blant annet følger av størrelsen på datagrunnlaget, datakvaliteten og verdien av sikkerheter. Tabeller i rapporten presenteres uten forklaringer. Finanstilsynet pekte også på at ressursituasjonen i bankens risikostyringsenhet vanskeliggjør valideringen og gir en høy nøkkelpersonrisiko.

Av styrets svar fremgår det at banken har iverksatt tiltak for å styrke valideringsarbeidet, inkludert å styrke bemanningen på IRB-området. Valideringsrapporten skal utvides med analyser, forutsetninger, forklaringer og vurderinger.

Finanstilsynet vurderer at valideringsrapporten ikke gir tilstrekkelig grunnlag for å kunne vurdere datagrunnlaget, modellenes utsagnskraft, kalibrering og behov for sikkerhetsmarginer. Finanstilsynet understreker viktigheten av kvalitet og uavhengighet i valideringen og forventer vesentlige forbedringer i valideringsarbeidet.

Anvendelse av IRB-systemet

I den interne styringen bruker banken en kalibrering av PD som er basert på observerte misligholdstall de siste årene. For rapporteringen brukes regulatoriske godkjente anslag på langsiktige utfall tillagt sikkerhetsmargin. På bakgrunn av den makroøkonomiske situasjonen er det betydelig forskjell på observasjonene de siste årene og det langsiktige anslaget, spesielt for boliglån.

Styret fremhever at aksept og forståelse av IRB-systemet internt oppnås lettere dersom det er en nær sammenheng mellom anvendt PD og observert misligholdsnivå.

Finanstilsynet vil minne om at regulatorisk kalibrerte IRB-modeller må brukes i måling og rapportering av risiko til ledelse og styret og i pilar 3-rapportering. En mer langsiktige kalibrering vil bidra til å gi estimatene mer stabilitet over tid. Videre må regulatorisk kalibrerte IRB-parametere være tilgjengelig i alle relevante deler av banken. Der banken legger til grunn andre betraktninger om risiko skal det være åpenhet om avvikene og avvikene bør vurderes i valideringen.

Kopi av dette brevet bes sendt ekstern revisor.

For Finanstilsynet

Bjørn Andersen
seksjonssjef

Morten Josefsen
seniorrådgiver

Dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ikke håndskrevne signaturer.